

ทั้งๆที่มันแสดงความมหัศจรรย์ให้เราได้พบเห็นอยู่ตลอดเวลา ซึ่งความมหัศจรรย์นั้นก็คือการปรุงแต่งของธรรมชาติ

เราลองคิดว่ามันน่าแปลกหรือไม่เมื่อธรรมชาติเอาดิน น้ำ ความร้อน และก๊าซ มารวมกันด้วยอำนาจหรือวิธีอะไรที่เราไม่สามารถรู้ได้ (ซึ่งเราไม่จำเป็นต้องรู้ก็ได้ เพราะไม่จำเป็น) จนทำให้เกิดเป็นผลแอปเปิล ที่มีรูปร่างและสีส้มเช่นนี้ รวมทั้งมีกลิ่นและรสที่เอร็ดอร่อยเช่นนี้ขึ้นมาได้ ซึ่งนี่คือตัวอย่างของการปรุงแต่งที่น่าอัศจรรย์ของธรรมชาติ ดังนั้นถ้าเราพบว่ามิอะไรเกิดขึ้นมาจากเหตุปัจจัย ก็จงรู้ว่านั่นเป็นสิ่งที่น่าอัศจรรย์ที่สุด เพราะมันสามารถสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นมาได้โดยเอาสิ่งอื่นมาสร้าง

ผลแอปเปิลไม่สามารถเกิดขึ้นมาได้เองลอยๆ โดยไม่ต้องอาศัย ดิน น้ำ ความร้อน และก๊าซ เพราะกฎของธรรมชาติบังคับไว้ว่า ต้องมีดิน น้ำ ความร้อน และก๊าซที่พอเหมาะสมมาร่วมกันปรุงแต่ง จึงจะเกิดเป็นผลแอปเปิลขึ้นมาได้ คือแต่เดิมยังไม่มีผลแอปเปิล เมื่อมีการเอาดิน น้ำ ความร้อน และก๊าซมาปรุงแต่ง จึงเกิดผลแอปเปิลขึ้นมา เมื่อดิน น้ำ ความร้อน และก๊าซยังคงอยู่ ลักษณะหรือภาวะของความเป็นผลแอปเปิลก็จะยังคงอยู่หรือตั้งอยู่

แต่เมื่อเอาผลแอปเปิลนั้นมาตั้งทิ้งไว้ที่อุณหภูมิปกติต่างๆ น้ำในผลแอปเปิลนั้นก็ จะละลายออกไปจนหมด และก๊าซก็จะจางหายไป ความร้อนก็หายไป คงเหลือไว้แค่เพียง ผงดินแห้งๆนิดหน่อยเท่านั้น ซึ่งนี่ก็คือการแตกสลายหรือดับหายไปของลักษณะหรือภาวะความเป็นผลแอปเปิล

ผลแอปเปิลจะมีต้นแอปเปิลเป็นเหตุ และมี ดิน น้ำ แสงแดด (ความร้อน) และ อากาศ (ก๊าซ) เป็นปัจจัยมาร่วมปรุงแต่งให้เกิดขึ้นมา เมื่อดิน น้ำ ความร้อน และก๊าซที่มา ปรุงแต่งนั้นยังคงตั้งอยู่ ลักษณะหรือภาวะของผลแอปเปิลก็จะยังมีอยู่ แต่เมื่อดิน น้ำ ความร้อน และก๊าซที่มาปรุงแต่งนั้น แยกแยกกันออกไป ลักษณะหรือภาวะที่เราสมมติเรียกว่า เป็นผลแอปเปิลนั้น ก็จะแตกสลาย หรือดับหายตามไปด้วยทันที

ความยึดมั่นในชีวิตคือความทุกข์

เมื่อร่างกายของเรากำลังมีความยากลำบาก เช่น เหนื่อย หนัก หรือเมื่อร่างกายของเรามีสภาพที่ไม่น่ารัก เช่น แก่ชรา หรือพิการ หรือไม่งดงาม หรือเมื่อร่างกายของเรากำลังเกิดความรู้สึกที่ทรมาน เช่น เจ็บ ปวด หัว กระจาย หนาว ร้อน เป็นต้น หรือเมื่อร่างกายของเรากำลังป่วยไข้ แล้วจิตใจนี้ก็ไปยึดถือว่ามีตัวเรา ที่เป็นผู้ที่มีร่างกายที่มีภาวะที่ไม่ น่ายินดีเหล่านี้ ซึ่งก็จะทำให้จิตใจนี้ เกิดความเศร้าโศก หรือความเสียใจอย่างรุนแรงขึ้นมาทันที ซึ่งนี่ก็คือความทุกข์จากอุปาทาน

เมื่อสิ่งที่เกี่ยวข้องกับร่างกายของเรา เช่น สามีหรือภรรยา ลูก พ่อ แม่ พี่ น้องญาติ เพื่อน คนรู้จัก รวมทั้งทรัพย์สมบัติ สิ่งของต่างๆ และเกียรติยศ ชื่อเสียง เป็นต้น ต้องพลัดจากเราไป แล้วจิตใจนี้ก็ไปยึดถือว่ามีตัวเรา ที่เป็นผู้ที่กำลังมีความพลัดพราก ซึ่งก็จะทำให้จิตใจที่ยึดถือนี้ เกิดความเศร้าโศก หรือความเสียใจอย่างรุนแรงขึ้นมาทันที ซึ่งนี่ก็คือความทุกข์จากอุปาทาน

เมื่อชีวิต (คือร่างกายกับจิตใจ) ต้องประสบกับบุคคล หรือสิ่งหรือสภาพที่น่าเกลียด น่ากลัว หรือไม่น่ารัก แล้วจิตใจก็ไปยึดถือว่ามีตัวเราที่กำลังประสบกับบุคคล หรือสิ่งหรือสภาพที่ไม่น่ารักอยู่ แล้วจิตใจนี้ก็จะเกิดความเศร้าโศก หรือความเสียใจอย่างรุนแรงขึ้นมาทันที ซึ่งนี่ก็คือความทุกข์จากอุปาทาน

เมื่อชีวิตมีความหวังหรืออยากจะได้สิ่งใด แล้วไม่ได้สิ่งนั้นตามที่อยากจะได้ (คือผิดหวัง) แล้วจิตใจก็ไปยึดถือว่ามีตัวเราที่ผู้ผิดหวัง ซึ่งก็จะทำให้จิตใจนี้ เกิดความเศร้าโศก หรือความเสียใจอย่างรุนแรงขึ้นมาทันที ซึ่งนี่ก็คือความทุกข์จากอุปาทาน

สุดท้ายเมื่อชีวิตกำลังจะตายไปตามธรรมชาติ แล้วจิตใจนี้ก็ไปยึดถือว่ามีตัวเราที่กำลังจะตาย ซึ่งก็จะทำให้จิตใจนี้เกิดความเศร้าโศก หรือเสียใจอย่างรุนแรงขึ้นมาทันที ซึ่งนี่ก็คือความทุกข์จากอุปาทาน